

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

129. An excommunicatus non audiendo Missam peccet contra Ecclesiae
praeceptum, si sit negligens in obtinenda absolutione excommunicationis?
Et an excommunicatus qui per annum non audierit Missam in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

& in fin. ref. 27. & 34. & in to. 9. tr. 7. ref. 114. §. Sed difficultas: & ut melius hanc quæst. terminare possis in tom. 1. tr. 5. vide doctrinam ref. 32. & aliarum ejus notationum, & in tom. 9. tr. 7. ex ref. 23. inter principium, & medium à verisimo in tali casu, & aliarum ref. & §. 5. annot. 2. dictæ ref.

tur à participatione Sacramentorum remotus; sed alij probabilius censent posse subsistere Sacramentalem absolutionem impensam excommunicato, antequam absolvatur ab excommunicatione. Ita plures, quos citat & sequitur Suarez *disp. 10. sess. 7. num. 9. Valent. tom. 4. disp. 7. quæst. 17. punct. 2. §. Effectus autem Sacramentum*, Sayrus *tom. 1. lib. 2. cap. 2. num. 3.* quibus adde novissime Raynaudum *de monit. pari. 2. cap. 2. num. 18.*

2. Dico igitur primum quod si interveniat peccatum mortale in receptione poenitentiae, Sacramentum nullum est. Ratio, quia id est contra substantiam ejus, & reddit illud irritum ut suppono ex materia de confessione. Quare si excommunicatus sciens se non posse confiteri, nisi prius absolvatur ab excommunicatione, vel reticeat illam malitiose, & consequenter faciat confessionem non integram, vel exprimat illam, & velit nihilominus absolvi à peccatis ante absolutionem ab excommunicatione, quia in his omnibus casibus committit peccatum mortale in ipsa confessione, confessio erit nulla.

3. Dico secundo, si nullum interveniat peccatum mortale ex parte excommunicati, quia scilicet excusatur, vel ob ignorantiam, vel ob aliam necessitatem, ut potest aliquando contingere, tunc valida erit etiam poenitentia, & habebit effectum suum gratiae, & remissionem peccatorum. Et ratio est, quia per excommunicationem nihil tollitur quod sit de substantia Sacramenti, neque enim tollitur jurisdictionis aliorum in excommunicatum, nec ipse est incapax, cum censura tantum sit vinculum, quod habet ad junctum præceptum non recipiendi Sacramenta, consequenter tantum reddit receptionem iniquam, non autem invalidam; si ergo sit causa aliqua excusans à peccato, & à transgressione præcepti, erit valida & fructuosa receptio poenitentiae, neque contrarium potest vlllo jure probari, & ita docet præter Doctores citatos Præpositus in 3. part. quæst. 2. de excommunic. dub. 7. num. 40. Filliucius *tom. 1. tract. 12. cap. 3. num. 58. & 59.* Mercerus de Sacrament. in 3. p. quæst. 21. dub. 4. num. 2.

4. Sed quis hic quærat, an ipso jure poenam incurrant qui excommunicatis vitandis Sacramenta ministrant? Respondeo aliam non incurtere, quam quæ generatim lata est propter communicationem cum excommunicatis in Sacris, quæ est excommunicatio minor, & interdictum ab ingressu Ecclesiae, cap. *Episcoporum de privilegiis in 6.* Addit tamen Pontifex cap. *significavit, de sententia excommunicationis*, cum qui participaverit ab ipso excommunicato, incurere eandem excommunicationem. Sed ut hæc poena incuratur, requiruntur multæ conditiones, scilicet ut excommunicatio sit Papalis. Secundò ut participatio fiat recipiendo excommunicatum in Officiis. Tertiò ut participans sit Clericus. Quartò ut scienter & sponte id faciat de quibus glossa ad cap. *statuimus, de sententia excommunicationis in 6.* & Cajetan. in sum. verb. *excomm. cap. 58.* ubi & ampliorem restrictionem adjungit juxta Extravag. *Ad vitanda*, scilicet ut excommunicatus non sit toleratus, ne nimium rigorem hæc constitutio Papalis contineat, vide Mercerium & Filliucium ubi supra.

RESOL. CXXIX.

An excommunicatus non audiendo Missam peccet contra Ecclesiam præceptum, si sit negligens in obtinenda absolutione excommunicationis?

Et an excommunicatus qui per annum non audierit Missam in diebus festis, si postea obtenta absolutione excommunicationis constituitur, teneatur se accusare, quod

peccaverit toties contra præceptum audiendi Missam? Ex part. 4. tract. 4. & Misc. Refol. 57.

§. 1. Affirmativam sententiam mordicus docet Didacus Nagnus ex Illustrissima Religione D. Dominici in 3. p. tom. 1. q. 83. art. 6. post dub. 2. qui ait quod omnis, qui tenetur ad aliquem finem, tenetur ad præceptum ad media per se ordinata ad illum; sed tollere impedimentum in casu nostro per se moraliter ordinatur ad audiendum Missam; ergo quando modò habet præceptum audiendi Missam, consequenter habet præceptum procurandi absolutionem excommunicationis. Patet minor, excommunicatio directè & per se moraliter est impedimentum audiendi Missam, siquidem hoc ipsum habet ex intentione præcepti Ecclesiae; ergo tollere illam, per se loquendo ordinatur ad implendum præceptum audiendi Missam.

2. Deinde confirmatur, quia si quis sit excommunicatus in Pascha, & non velit procurare absolutionem, cum tamen possit, peccat contra præceptum confessionis, & contra præceptum communionis; ergo idem dicendum est in nostro casu. Hæc Nagnus, contra Suarez in 3. part. tom. 3. disp. 88. sess. 6.

3. Verum ego his non obstantibus, sententiam Suarez tenendam esse puto, quam docet & tuetur Coninch de Sacramentis disp. 14. dub. 7. n. 56. Avila & Molina de censuris part. 2. cap. 6. disp. 4. dub. 7. Sayrus de cens. lib. 2. cap. 3. num. 24. Navarrus in manuali cap. 121. num. 3. Henriquez lib. 13. cap. 7. num. 2. & novissime Gaspar Hurtado tract. de excommunicatione, disp. 5. ch. 1. difficult. 2. n. 4. ubi sic ait: Excusatur excommunicatus ab audiendo Missam; quamvis negligens sit in obtinenda dispensatione, quia observatio præcepti audiendi Missam, non est tanti momenti, ut obliget ad tam remotam dispensationem, nempe ad acquirendam capacitatem audiendi Missam; sicut etiam incarcerationis ob debita excusatur ab audiendo Missam, quamvis possit solvere, & non solvendo peccet contra iustitiam; non tamen excusatur excommunicatus à præcepto confessionis, & communionis annuæ, quando facile potest absolutionem obtinere, quia observatio horum præceptorum est magni momenti. Ita Hurtado. Vnde patet responso ad argumenta superius adducta à Nugno, quod si excommunicatus, v. g. per annum non audierit Missam in diebus festis, si postea obtenta absolutione constituitur, non teneatur se accusare, quod peccaverit toties contra præceptum audiendi Missam, quia negligens fuit in obtinenda absolutione.

RESOL. CXXX.

An si excommunicatus negligens sit in procuranda absolutione excommunicationis peccet contra Ecclesiam præceptum de audienda Missa, annua confessione, & communione? Ex part. 5. tract. 9. Refol. 88.

§. 1. Respondeo primum non peccare contra præceptum audiendi Missam, quia quamdiu in excommunicatione est, Missam audire non debet, sed neque ratione præcepti obligatus videtur, ut se disponat, & impedimentum tollat, cum ea dispositio valde remota sit; quemadmodum nec is, qui sua culpa in vinculis detinetur contra præceptum de Missa audienda festo die delinquit. Respondeo secundò excommunicatum voluntariè in excommunicatione persistentem peccare contra præcepta, etiam quatenus Ecclesiastica sunt, suscipiendi sacramenta Poenitentiae, & Eucharistiae. Et ratio est, quia ista præcepta obligant ad mundandam animam, & consequenter ad tollendam vincula tum mortalium peccatorum etiam excommuni-